

УДК 351

О. Б. Гончарук,
слухач магістратури кафедри управління охороною здоров'я та публічного
адміністрування, Національний університет охорони здоров'я України імені П. А. Шупика
ORCID ID: 0000-0002-2524-6010

Н. О. Савичук,
д. мед. н., професор, профектор з наукової роботи,
Національний університет охорони здоров'я України імені П. А. Шупика
ORCID ID: 0000-0001-9532-665X

DOI: 10.32702/2306-6814.2021.7.77

ПОНЯТТЯ МЕХАНІЗМІВ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ТА ЇХ ПРАКТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ

O. Honcharuk,
Master's student of the Department of Healthcare Management and Public Administration,
Shupyk National Healthcare University of Ukraine Kyiv, Ukraine
N. Savychuk,
Doctor of Medical Sciences, Professor, Vice-Rector for Science,
Shupyk National Healthcare University of Ukraine Kyiv, Ukraine

THE CONCEPT OF GOVERNANCE MECHANISMS AND THEIR PRACTICAL SIGNIFICANCE

У статті досліджується поняття механізмів державного управління та їх практичне значення, як один із важливих структурних елементів у системі органів державних служб України. Проаналізовано теоретичні засади дослідження організаційного і правового механізмів державного управління та їх практичне значення в Україні. Показано важливість належного теоретичного опрацювання їх сутності, складових та взаємозв'язків. Досліджено тлумачення понять "механізм", "механізми державного управління", які можна окреслити як "інструмент" імплементації виконавчої влади держави та логічний взаємозв'язок відповідних елементів, процесів та закономірностей. Відображено типологію механізмів державного управління за суб'єктами та об'єктами управління. Окреслено комплексний механізм державного управління за функціональними призначенням. Визначено класифікацію механізмів державного управління за суб'єктами. Виокремлено головні елементи механізму державного управління, як-от: методи, стимули, важелі, інструменти, правове, нормативне та інформаційне забезпечення та політика управління. Встановлено, що функції механізму державного управління є основою для формування керуючої системи та взаємодії її компонентів. Визначено складові елементи механізму державного управління, як-от: система органів виконавчої влади та сукупність правових норм. Виявлено, що формування механізму державного управління повинно здійснюватися на науково обгрунтованих принципах. Досліджено, що формами асекурації ефективності реалізації покладених функцій на механізм державного управління виступає система правових норм, нормативно-правові та організаційні норми. Розглянуто механізм державного управління та його практичне значення і наводиться обгрунтування його необхідності. Представлено характерні особливості застосування механізму державного управління з урахуванням специфіки функціонування органів публічної влади. Розкрито ряд головних вигод від застосування механізму державного управління для реалізації державної політики задля забезпечення належного рівня життя населення.

The article examines the concept of mechanisms of public administration and their practical significance as one of the important structural elements in the system of public services of Ukraine. Theoretical bases of research of organizational and legal mechanisms of public administration and their practical value in Ukraine are analyzed. The importance of proper theoretical elaboration of their essence, components and interrelationships is shown.

The scientific article examines the interpretation of the concepts of "mechanism", "mechanisms of public administration", which can be described as a "tool" for the implementation of executive power of the state and the logical relationship of relevant elements, processes and patterns. The typology of mechanisms of public administration by subjects and objects of management is reflected. The complex mechanism of public administration by functional purpose is outlined. The classification of mechanisms of public administration by subjects is determined. The main elements of the mechanism of public administration are highlighted, such as: methods, incentives, levers, tools, legal, regulatory and information support and management policy. It is

established that the functions of the mechanism of public administration are the basis for the formation of the control system and the interaction of its components. The constituent elements of the mechanism of public administration are determined, such as: the system of executive bodies and a set of legal norms. It is revealed that the formation of the mechanism of public administration should be carried out on scientifically sound principles. It is investigated that the system of legal norms, normative-legal and organizational norms acts as the forms of insurance of efficiency of realization of the assigned functions on the mechanism of public administration.

The mechanism of public administration and its practical significance are considered and the substantiation of its necessity is given. Characteristic features of application of the mechanism of public administration taking into account specificity of functioning of public authorities are presented. A number of main benefits from the application of the mechanism of public administration for the implementation of public policy to ensure an adequate standard of living are revealed.

Ключові слова: механізм управління, механізм державного управління, управлінський процес, державна служба, органи публічної влади.

Key words: management mechanism, public administration mechanism, administrative process, civil service, public authorities.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Оскільки державна служба являється невідокремленим структурним елементом державної служби України, яка формує та реалізує політику України на міжнародній арені та відстоює інтереси держави і громадян керуючись нормативно-правовими нормами міжнародного та національного законодавства. Аналіз процесів державного управління неможливе без дослідження теоретичних засад цих процесів, визначення відповідних категорій державного управління. Серед них важливе місце посідає поняття "механізм державного управління". Без розкриття сутності зазначеного поняття неможливо вирішити проблему практичного застосування та підвищення ефективності механізмів державного управління і відповідно ефективності усієї системи державного управління.

Наявність досконалих механізмів державного управління асекурує цілеспрямоване, скоординоване та раціональне управління соціальними та економічними процесами в країні, належний рівень організаційно-управлінського впливу на розвиток усіх сфер життя держави, стійку підтримку дій органів державної влади з боку різних верств населення. Оскільки основною метою державного управління є асекурація сприятливих умов для економічного розвитку та подальшого економічного зростання в Україні, досягнення соціальної стабільності, підвищення рівня глобальної конкурентоспроможності країни в умовах забезпечення екологічної стабільності. Однак досягти даного розвитку як на національному, так і на локальному рівнях не можливо без застосування обґрунтованих та ефективних механізмів державного управління. Позаяк система державного управління повинна базуватися на функціонуванні механізму, що передбачає визначення головних методів, важелів, інструментів, нормативного та інструктивного забезпечення державного управління, тому акту-

альним є розгляд поняття механізмів державного управління та їх практичне значення.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Тематику поняття механізмів державного управління та їх практичне значення досліджує значна кількість науковців. Зокрема, наукові праці В.Я. Малиновський [5], Г.В. Атаманчук [4], Г.В. Ортіна [12], І.Г. Юник [7], І.В. Ярмолинська [8], Л. Приходченко [10], М.І. Карпа [1], О.В. Сизоненко [3], О.В. Федорчук [11], О.Г. Сидорчук [14], О.Д. Лазор [7], О.М. Стельмах [14], О.Я. Лазор [7], П.І. Надолішній [9], Р.М. Рудніцька [14] присвячені аналізу деяких аспектів механізмів державного управління сучасної державної служби України та їх практичне значення в рамках глобалізаційних процесів, які вплинули на розвиток та становлення державної служби та її політичну діяльність.

МЕТА І ЗАВДАННЯ СТАТТІ

Метою роботи є дослідження поняття механізмів державного управління та їх практичне значення задля реалізації результативної діяльності системи органів публічної влади України. Для досягнення мети визначено такі завдання:

- 1) у загальних рисах проаналізувати механізми державного управління України;
- 2) описати основні аспекти практичного значення механізмів державного управління України;
- 3) визначити ефективні підходи для забезпечення реалізації механізмів державного управління України.

Під час проведення дослідження було використано загальнонаукові й спеціальні методи дослідження, зокрема аналіз і синтез, порівняння, узагальнення, системно-структурний аналіз, графічний, політологічний методи.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

На сьогодні є безліч методів державного управління, а також розробляється методологія державного сучасного управління та інших галузей знань, застосовуючи водночас методологію окремих галузей господарства задля поточних потреб формування методології державного управління та становлення ефективного управління в системі органів публічної влади України. Тому найбільш широко використовуваним способом пізнання є системна методологія, а результатом застосування якої є синтезування практики, пізнання, норм, та пошуку необхідних методів [1, с. 354—355].

Розробка нових технологій державного управління вимагає визначення сутності механізму як інструмента, що дає змогу формувати ефективне управління процесами розвитку на всіх рівнях господарювання

У вітчизняній та міжнародній науковій думці є чимало трактувань "механізму управління", які являються широко вживаними, однак зміст і структуру його різні науковці та практики висвітлюють по-різному [2, с. 49].

Поняття "механізм" вживається у переносному значенні та означає "внутрішню будову, систему чого-небудь" [3, с. 988], або сукупність умов, норм, правил та інструментів, реалізація яких допоможе забезпечити досягнення соціально-економічною системою заданих параметрів її функціонування або розвитку, а "механізм управління" являється складною управлінською категорією.

Серед найбільш влучних трактувань "механізму державного управління", на нашу думку, є:

1) система призначена для практичної реалізації державного управління та здобуття відповідних стратегічних цілей, де дана система має певну структуру, важелі, інструменти та методи впливу на об'єкт управління з відповідним правовим, нормативним та інформаційним забезпеченням [2, с. 50];

2) інтегрована система державних органів, організованих у відповідності до встановлених принципів для реалізації завдань державного управління [4, с. 10];

3) комплекс методів організації управлінських процесів та важелів впливу на розвиток керованих об'єктів із застосуванням відповідних методів управління, скерованих на імплементацію цілей державного управління [5, с. 9];

4) система органів виконавчої влади та комплекс правових норм, що регламентують організаційну структуру системи органів виконавчої влади та процеси її діяльності та розвитку;

5) практичні засоби за допомогою яких органи державної влади здійснюють вплив на суспільство, виробництво та будь-яку систему задля досягнення поставлених цілей [3, с. 988];

6) конгруенція відповідних державних органів, організованих у систему для реалізації цілей державного управління відповідно до їх правового статусу, та масив правових норм, що регламентують організаційні засади та процес реалізації вказаними органами свого функціонального призначення [6, с. 22];

7) незмінний, організаційний та регулюючий вплив держави на стан і розвиток суспільних процесів, задля досягнення цілей та реалізації функцій держави, відоб-

ражених у Конституції та законодавчих актах, шляхом імплементації державної політики, виробленої політичною системою та законодавчо закріпленої, через діяльність органів державної влади, наділених відповідною компетенцією [7, с. 22].

Отже, у науковій літературі зустрічається значна чисельність трактування поняття "механізмів державного управління", проте немає єдиного узагальненого визначення, де переважна більшість визначень сутності механізмів державного управління трактується з позицій конкретних досліджень провідних вчених галузі [8, с. 121].

Отже, механізм державного управління є "інструментом" імплементації виконавчої влади держави та є логічним взаємозв'язком відповідних елементів, процесів та закономірностей, через які суб'єкт державного управління визначає потреби, інтереси та цілі суспільства в управляючих діях, закріплює їх у відповідних управлінських рішеннях та діях, задля практичної імплементації у дійсність, зважаючи на відповідну державну політику [4, с. 11].

Серед значної чисельності наукових підходів стосовно класифікації у науковій літературі з державного управління, залежно від того, які саме проблеми і як вирішуються із застосуванням конкретного державного механізму управління, він може бути складним компонентом і містити декілька самостійних механізмів [8, с. 121].

Деякі науковці пропонують поділ механізмів державного управління за суб'єктами та об'єктами управління (див. рис. 1) [3, с. 988].

Також комплексний механізм державного управління за функціональним призначенням може складатися із наступних видів механізмів (див. рис. 2).

Система управління повинна мати структуру, яка б визначала сталі зв'язки і відносини всередині механізму, а також основні напрями управлінських впливів, що забезпечувало б його цілісність. Тому обґрунтування структури механізму є одним із ключових завдань розробки його загальної концепції, оскільки як і будь-яка система управління, механізм управління складається з двох підсистем — керуючої (суб'єкт) та керованої (об'єкт) [3, с. 988].

Відповідно до цього, в Україні механізми державного управління за суб'єктами поділяються на наступні, які здійснюються органами управління (див. рис. 3) [8].

Структура керуючої системи, яка є основою механізму державного управління, вимагає детальнішого аналізу й обґрунтування. Задля того щоб механізм державного управління був ефективним, цілі, на які він направлений, повинні бути гармонізовані, тобто, і суб'єкт, і об'єкт управління повинні мати однопорядкові цілі.

У механізмі державного управління можна виділити такі головні елементи: методи, стимули, важелі, інструменти, правове, нормативне та інформаційне забезпечення та політика управління. Функції механізму державного управління є основою для формування керуючої системи та взаємодії її компонентів, а також визначають сутність і зміст управлінської діяльності на всіх рівнях і етапах управління, оскільки без знання, визначити резерви і можливості такої діяльності, та оцінити її ефективність неможливо. Функції механізму державно-

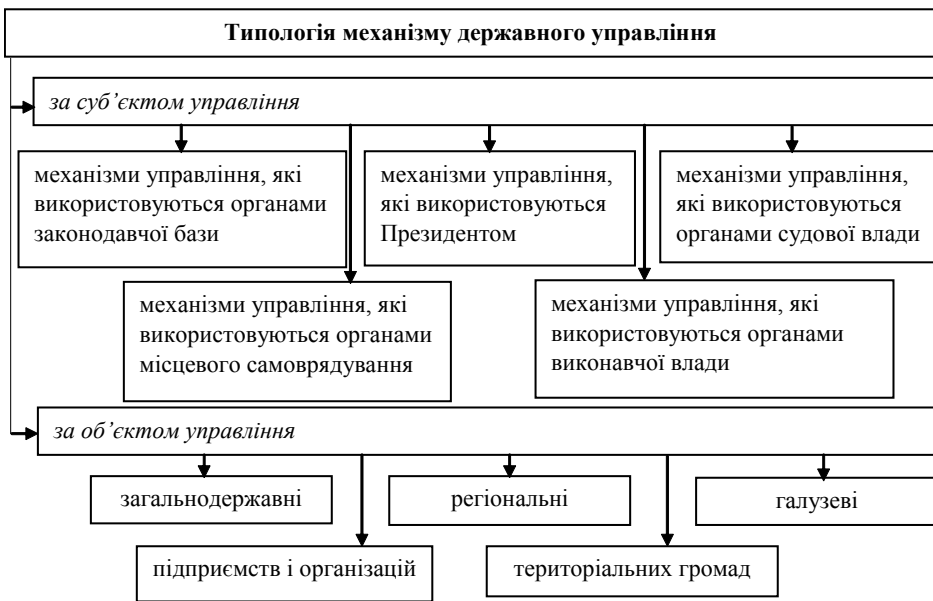

Рис. 1. Типологія механізму державного управління

Джерело: сформовано на основі джерела: [3, с. 988].

го управління реалізуються шляхом застосування відповідних методів, важелів, інструментів та політики управління [3, с. 988].

Кожна з функцій механізму державного управління є певним видом управлінського впливу, що пронизує всю структуру державного апарату і є спільним, типовим для певної підсистеми чи кількох підсистем, де зміст функцій управління виражає сенс і характер управлінської дії, тобто це роль, яку виконує державний апарат, для того щоб справити відповідний вплив на суспільну систему для досягнення цілей держави [9, с. 12]. Під методом механізму державного управління розуміють способи розподілу обов'язків в апараті управління, послідовність і строки виконання різного роду повторних операцій, у

здійсненні яких беруть участь кілька суб'єктів. Спосіб імплементації функції механізму державного управління розкриває засоби збереження або перетворення управлінських взаємозв'язків, які в ній закладено. Тобто методи охоплюють різновиди дій, виражають характер волевиявлення, показують, якими шляхами, прийомом і способами суб'єкт влади здійснює свої повноваження, але змісту самих дій, їхньої цільової спрямованості не визначають [10, с. 107].

Метод, як відомо, означає спосіб для досягнення будь-якої мети, який поділяється на три основні групи методів державного управління: організаційні, економічні, соціально-психологічні. Що стосується важелів, то у науковій літературі немає однозначного розуміння сутності методу та важеля. Вважаємо, що важіль являється способом дії під час застосування відповідного методу. Типологія важелів може бути такою: економічні, фінансові, правові тощо. Також для імплементації реалізації управлінської діяльності застосовуються певні інструменти, які допомагають асекувати високу ефективність функціонування механізму державного управління та сприяти досягненню поставлених цілей [11].

Зазначимо, що в управлінському процесі функції впливають на керований процес, які зумовлюють його результативність. Відтак вони є первинними, а методи вторинні, оскільки виступають як один із факторів ефективності управління. Під час аналізу функціонування механізму державного управління обов'язковим є врахування змістовної характеристики і визначення складу конкретних методів. Однак вони не можуть виступати як складові механізму управління, оскільки ні склад, ні специфіка дії механізму управління не визначаються методами, вони лише характеризують конкретний режим його функціонування. Крім того, методи державного управління передбачають відповідні засоби їх реалізації, тобто своєрідний інструментарій, набір конкретних і частіше усього матеріальних предметів, що використовуються в управлінському процесі, таких як: технічних, спеціальних, інформаційних, комунікативних тощо [10, с. 107].

Рис. 2. Комплексний механізм державного управління

Джерело: сформовано на основі джерела: [8, с. 121].

Важливе місце в механізмі державного управління займає політика держави, яка являється системою цілеспрямованих заходів з досягнення соціально значимих результатів. Отже, механізм державного управління створюється для реалізації певної політики у визначеній сфері суспільного розвитку [12, с. 116].

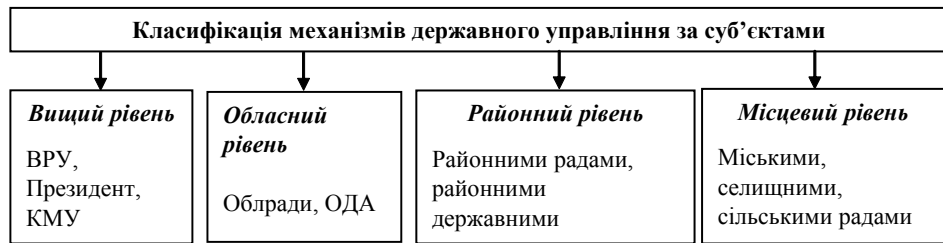

Рис. 3. Класифікація механізмів державного управління за суб'єктами

Джерело: сформовано на основі джерела: [8, с. 121].

Сутність системи управління полягає в цілепокладанні, оскільки ціль визначає зміст і напрям переходу об'єкта управління за межі реальності, у перспективне майбутнє, що потребує логічного просування від більш загального, абстрактного передбачення до конкретного прогнозування. Цілі як продукт свідомості, суб'єктивне відображення об'єктивного, надають системі державного управління об'єктивно зумовленого, обгрунтованого та раціонального характеру, що досягається їх узгодженістю, субординацією та адекватністю потребам, інтересам населення окремих територій та держави загалом. Оскільки вибір цілей насамперед є баченням перспективи розвитку як основи всієї діяльності органів публічної влади, тобто вибір пріоритетів, які фактично визначають на певний період для подальшого спрямування діяльності за умови використання наявних ресурсів. Тому цільовий компонент є первинним складовим елементом структури механізму державного управління, призначення якого полягає в достатній конкретизації загальної мети управління [13, с. 25].

Оскільки конкретизація цілі стосовно можливостей здійснення управлінського впливу вказує на існування причинно-наслідкових зв'язків: конкретизована мета — механізм управління — цільовий компонент. Відповідність правовим вимогам, забезпеченість необхідними ресурсами та адекватне співвідношення із засобами досягнення надають цілям життєвого змісту, перетворюють їх у потужну складову забезпечення ефективності діяльності механізму державного управління [10, с. 108].

Отже, складовими елементами механізму державного управління виступають:

- 1) система органів виконавчої влади;
- 2) сукупність правових норм, що регламентують як організаційну структуру системи органів виконавчої влади, так і процеси її функціонування та розвитку [6, с. 22].

Формування механізму державного управління повинно здійснюватися на науково обгрунтованих принципах, які пред'являються до системи подібного типу, до яких належать такі:

1. Принцип цілеспрямованості, який передбачає формування цілеспрямованої системи, в якій всі елементи складають єдиний механізм, спрямований на вирішення одного завдання.
2. Принцип динамізму, котрий допускає, що механізм державного управління має високу адаптивність до внутрішнього і зовнішнього середовища.
3. Принцип несуперечливості законам управління, для котрого повинен бути передбачений комп-

лекс заходів, сконцентрований на подолання конфліктно-антагоністичних форм розвитку суперечностей та відповідного формування механізму управління.

4. Принцип плановності, який передбачає, що система повинна бути націлена на вирішення як поточних, так і довгострокових завдань.

5. Принцип безперервності та надійності, котрий проявляється у формуванні таких організаційних, економічних, правових та інших умов, за яких досягається стабільність і безперервність ефективного функціонування об'єкта управління, де вирішення даного завдання забезпечується погодженістю функціонування суб'єкту управління з об'єктом управління, наявністю управлінських технологій, процедур та важелів [3, с. 989].

6. Принцип цілісності являється вихідним принципом даної системи, оскільки система може бути зрозуміла як дещо ціле лише у тому випадку, якщо вона як система протистоїть своєму оточенню — середовищу, а також розмежування системи призводить до поняття елементів системи — одиниці, властивості і функції якої визначаються її місцем у рамках цілого.

7. Принцип автономності характеризується тим, що складні механізми управління мають автономну просторову метрику, для них є автономна віддаль і автономний час, мають локальний масштаб часу, що відрізняється від астрономічного. У даному механізмі діють "закон збереження енергоресурсу", "закон збереження енерго-інформативності", де ці автономні закони дозволяють пізнати систему емпіричним шляхом.

8. Принцип ефективності управління, який взаємопов'язаний з можливістю використати безліч варіантів досягнення однієї й тієї самої мети, і завдання полягає у тому, щоб вибрати з них найкращі.

9. Принцип моделювання, полягає у тому, що складна система може бути представлена кінцевою множиною моделей, кожна з яких відображає певні грані її суті. Даний принцип дає можливість дослідити певну властивість або групу властивостей складної системи за допомогою однієї або декількох вузько орієнтованих моделей [14, с. 28].

Формами асекурації ефективності реалізації покладених функцій виступає система правових норм, що визначає цілі, завдання, компетенцію органів влади, їх структуру та функції, а також регламентує відносини в межах організаційної структури. Будь-яка система управління функціонує в межах більш загальної системи, відтак право як конститутивний компонент управлі-

ння не тільки створює правовий режим функціонування, а й у загально-нормативній формі віддзеркалює мету, завдання і програми державного управління. Тобто право стає визначальним елементом правомірності у здійсненні державного управління, створенні режиму його законності, закріплення об'єктивно зумовлених організаційних структур та раціонального порядку їх діяльності, та є підґрунтям для досягнення високої ефективності управлінської діяльності шляхом оптимального застосування всіх чинників, що впливають на ефективність управління.

На основі права обумовлюється необхідність другої складової структури механізму державного управління, як-от: нормативно-правової, де правова визначає всю можливу сукупність режимів функціонування, а нормативна формується за рахунок розпоряджень та рішень місцевих органів влади. З урахуванням різного ступеня стабільності кожного із елементів варто відзначити, що зміна правових актів відбувається значно повільніше, ніж нормативних, чим обумовлюється більш істотне значення останньої для функціонування механізму державного управління.

Таким чином, наявність нормативно-правового компонента забезпечує органічний взаємозв'язок між системою управління місцевого, регіонального та державного рівня. Вихідною причиною організації управління є спеціалізація управлінь та структурних підрозділів органів публічної влади, що наочно проявляється в спеціалізації функцій державного управління, та раціональний розподіл суб'єктності, з позицій якого обґрунтована структура є ключовим.

Отже, обумовлюється і наявність третього компонента в структурі механізму державного управління, такого як організаційного, де його призначення полягає у визначенні прав, обов'язків, компетенції та відповідальності в процесі формування і прийняття управлінських рішень. Оскільки, практично весь обсяг перетворення інформації відбувається саме в межах організаційного компонента. Функції, які виконує той чи інший орган управління, визначають внутрішню структуру та місце в системі органів публічної влади. Відтак організаційна структура та організаційні елементи являються основою організаційного механізму державного управління [15, с. 130]. Організаційний компонент і організаційна структура співвідносяться як частина і ціле, причому таке співвідношення не є механічним, оскільки організаційний компонент не є результатом простої фрагментації структури [10, с. 109].

Таким чином, визначення ефективної структури системи управління є одним із найважливіших завдань, оскільки вона має враховувати всю складність зв'язків та специфіку взаємодії між різними об'єктами і суб'єктами управління, узгодженість національних та індивідуальних інтересів, багатоманітність і навіть суперечливість, цілей, досягнення яких покликана забезпечувати механізм державного управління.

Отже, державне управління в системі дипломатичної служби продемонстрував високі результативні показники, котрі спрямовані на забезпечення ефективного функціонування закордонних дипломатичних установ.

ВИСНОВКИ З ПРОВЕДЕНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

У результаті проведеного дослідження було визначено, що в умовах інтенсифікації глобалізаційних процесів розвиток механізмів державного управління України набуває все більшої актуальності. Формування механізму державного управління повинно відбуватись на основі науково обґрунтованих принципів та погоджуватись з інтересами влади, громади та бізнесу. Отже, формування механізму управління виступає як головна передумова підвищення ефективності управлінського процесу. На нашу думку, головними факторами, що стримують реалізацію механізмів державного управління України є: ринкові умови господарювання на території України; високий рівень корупції, в тому числі й на рівні державних органів влади; нестабільність політичної ситуації в країні; нестача фінансових інвестицій; зниження можливості формування нових орієнтованих на реалізацію проектів структур.

У результаті проведеного дослідження механізмів державного управління України, отримані результати можуть бути використані для вдосконалення системи державного регулювання управління в умовах реалізації стратегії країни, що дасть змогу стимулювати інноваційну діяльність та покращити наявну систему управління. Таким чином, оновлення та вдосконалення концептуальних основ реалізації механізмів державного управління України може стати сучасною парадигмою збереження глобалізаційних тенденцій та механізмів інтеграції національних економік держав до світового співтовариства.

Література:

1. Карпа М.І. Методи управління кадровими процесами у контексті становлення публічної служби в Україні. Ефективність державного управління. 2013. Вип. 37. С. 354—362. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efdu_2013_37_49 (дата звернення 17.12.2020).
2. Гусейнов Мохлат Йолчу Огли Поняття механізму державного управління в сфері соціально-економічного і промислового розвитку. Наукові праці МАУП. 2013. № 4 (39). С. 49—52.
3. Сизоненко О.В. Теоретичні підходи до формування механізмів державного управління сталим розвитком територій. Молодий вчений. 2018. № 11 (2). С. 987—992. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2018_11\(2\)_114](http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2018_11(2)_114) (дата звернення 17.12.2020).
4. Атаманчук Г.В. Теория государственного управления. Курс лекций. 2005. Москва: Омега-Л, 584 с.
5. Малиновський В.Я. Державне управління: навчальний посібник. Вид. 2-ге, доп. та перероб. 2003. Київ: Атіка, 576 с.
6. Державне управління: проблеми адміністративно-правової теорії та практики. За заг. ред. В.Б. Авер'янова. 2003. Київ: Факт, 384 с.
7. Лазор О.Д., Лазор О.Я., Юник І.Г. Основи державного управління та місцевого самоврядування: навч.-метод. посібн. Вид-во 5-те, допов. і перероб. 2012. Хмельницький: ТОВ "Поліграфіст-2", 520 с.
8. Ярмолинська І.В. Поняття та сутність механізмів державного управління у сфері інституційного догляду

та виховання дітей в Україні. Інвестиції: практика та досвід. 2018. № 18. С. 119—123.

9. Надолішній П.І. Теорія та історія державного управління (Опорний конспект лекцій до навчальної дисципліни): навч. посіб. 2016. Одеса: ОРІДУ НАДУ, 126 с.

10. Приходченко Л. Структура механізму державного управління: взаємозв'язок компонентів та фактори впливу на ефективність. Вісник Національної академії державного управління при Президенті України. 2009. Вип. 2. С. 105—112. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnadu_2009_2_14 (дата звернення 17.12.2020).

11. Федорчак О.В. Класифікація механізмів державного управління. Демократичне врядування: зб. наук. пр. Львів: ЛРІДУ НАДУ. 2008. Вип. 1. URL: http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/DeVr/2008-01/O_Fedorchak.pdf (дата звернення 17.12.2020).

12. Ортіна Г.В. Механізм реалізації державної політики антикризового розвитку реального сектора економіки за умов глобалізації. Експериментальні та теоретичні дослідження в сучасних науках: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції 5 серпня 2018 року у м. Суми: зб. наук. праць "ΛΟΓΟΣ" / відп. за випуск Голденблат М.А. // ГО "Європейська наукова платформа". 2018. Обухів: Друкарня ФОП Гуляєва В.М., 116 с.

13. Приходченко Л. Забезпечення ефективності системи органів публічної влади: питання формулювання та вимірювання цілей. Актуальні проблеми державного управління: зб. наук. пр. ОРІДУ. 2008. Одеса: ОРІДУ НАДУ, Вип. 2 (34). С. 23—32.

14. Рудницька Р.М., Сидорчук О.Г., Стельмах О.М. Механізми державного управління: сутність і зміст. 2005. Львів: ЛРІДУ НАДУ, 28 с.

15. Приходченко Л. Організаційний механізм державного управління: складові забезпечення ефективності. Стратегія регіонального розвитку: формування та механізми реалізації: матеріали підсумк. наук.-практ. конф. за міжнар. участю, Одеса, 31 жовт. 2008 р. 2008. Одеса: ОРІДУ НАДУ, С. 129—131.

References:

1. Karpa, M.I. (2013), "Methods of personnel process management in the context of public service in Ukraine", *Efektivnist' derzhavnoho upravlinnia*, vol. 37, pp. 354—362, available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efdu_2013_37_49 (Accessed 17 December 2020).

2. Huseynov, Mohlat Yolchu Ogli (2013), "The concept of the mechanism of public administration in the field of socio-economic and industrial development", *Naukovi pratsi MAUP*, vol. 4 (39), pp. 49—52.

3. Sizonenko, O.V. (2018), "Theoretical approaches to the formation of mechanisms of public administration for sustainable development of territories", *Molodyi vchenyi*, vol. 11 (2), pp. 987—992, available at: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2018_11\(2\)_114](http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2018_11(2)_114) (Accessed 17 December 2020).

4. Atamanchuk, G.V. (2005), *Teoriya hosudarstvennoho upravleniia*, [Theory of public administration], Omega-L, Moscow, Russian Federation.

5. Malinovsky, V.Ya. (2003), *Derzhavne upravlinnia*, [Public administration], Attica, Kyiv, Ukraine.

6. Averyanov, V.B. (2005), *Derzhavne upravlinnia: problemy administratyvno-pravovoi teorii ta praktyky*, [Public administration: problems of administrative-legal theory and practice]. Fakt, Kyiv, Ukraine.

7. Lazor, O.D. Lazor, O.Ya. and Yunik, I.G. (2012), *Osnovy derzhavnoho upravlinnia ta mistsevoho samovriaduvannia* [Fundamentals of public administration and local government], LLC "Polygraphist-2", Khmelnytsky, Ukraine.

8. Yarmolynska, I. (2018), "Concept and essence of mechanisms of public administration in the field of institutional care and education of children in Ukraine", *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, vol. 18, pp. 119—123.

9. Nadolishniy, P.I. (2006), *Teoriia ta istoriia derzhavnoho upravlinnia* (Oporny konспект lektsii do navchalnoi dystsypliny) [Theory and history of public administration (Reference lecture notes to the discipline)], ORIDU NADU, Odessa, Ukraine.

10. Prykhodchenko, L. (2009), "The structure of the mechanism of public administration: the relationship of components and factors influencing efficiency", *Visnyk Natsionalnoi akademii derzhavnoho upravlinnia pry Prezidentovi Ukrainy*, vol. 2, pp. 105—112, available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnadu_2009_2_14 (Accessed 17 December 2020).

11. Fedorchak, O.V. (2008), "Classification of mechanisms of public administration", *Demokratychnе vriaduvannia: zbirnyk naukovykh prats*, [Democratic governance: a collection of scientific papers], LRIDU NADU, Lviv, Ukraine, vol. 1, available at: http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/DeVr/2008-01/O_Fedorchak.pdf (Accessed 17 December 2020).

12. Ortina, G.V. (2018), "The mechanism of realization of the state policy of anti-crisis development of the real sector of economy in the conditions of globalization", *Ekspyrymentalni ta teoretychni doslidzhennia v suchasnykh naukakh*, *Materialy Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii 5 serpnia 2018 roku u m. Sumy: zbirnyk naukovykh prats "ΛΟΓΟΣ"*, [Experimental and theoretical research in modern sciences. Materials of the International scientific-practical conference on August 5, 2018 in Sumy: a collection of scientific papers "ΛΟΓΟΣ"], NGO "European Scientific Platform". Printing House FOP Gulyaeva, V.M., Obukhiv, Ukraine.

13. Prykhodchenko, L. (2008), "Ensuring the effectiveness of the system of public authorities: the formulation and measurement of goals", *Aktualni problemy derzhavnoho upravlinnia: zbirnyk naukovykh prats*, vol. 2 (34), pp. 23—32.

14. Rudnitskaya, R.M. Sidorchuk, O.G. and Stelmakh, O.M. (2005), *Mekhanizmy derzhavnoho upravlinnia: sutnist i zmist*, [Mechanisms of public administration: essence and content], LRIDU NADU, Lviv, Ukraine.

15. Prykhodchenko, L. (2008), "Organizational mechanism of public administration: components of efficiency", *Stratehiia rehionalnoho rozvytku: formuvannia ta mekhanizmy realizatsii: materialy pidsumk. nauk.-prakt. konf. za mizhnar. uchastiu*, Odessa, 31 zhovt. 2008 [Strategy of regional development: formation and mechanisms of realization: materials summary. scientific-practical conf. for international. participation, Odessa, October 31], ORIDU NADU, Odessa, Ukraine, pp. 129—131.

Стаття надійшла до редакції 29.03.2021 р.